

Učiteljski TOVARIŠ.

List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. vsakega meseca na celi poli. Cena mu je za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 kr. Spise in dopise prejema vredništvo; naročnino in oznanila pa prejema in oskerbuje razpošiljanje založništvo.

List 7.

V Ljubljani, 1. aprila 1874.

Tečaj XIV.

Postava

o napravi ponavljavnih, nadaljevalnih šol na Kranjskem.

S priterjenjem deželnega zbora Moje kranjske vojvodine ukazujem, kakor sledi:

§. 1.

Povsodi, kjer so ljudske šole in kjer dolžnost v šolo hoditi traja do izpolnjenega 12. leta starosti (§. 17. deželne postave od 29. aprila l. 1873. dež. zakon. VIII. del št. 21.) napravijo naj se ponavljávnne šole, v kterih se ima navadno od začetka šolskega leta do konca mesca marcija redno poduk dajati.

§. 2.

Ponavljávnna šola ima namen, da ponavlja, dopolnuje in razširja nauk, ki ga je učenec dobil v ljudski šoli. Podučuje se tedaj v tej šoli v vséh naukih, ki se učé v ljudski šoli.

§. 3.

V ponavljávnih šolah ima podučevati učitelj, ki je na ljudski šoli v službi. Ako je pri kaki ljudski šoli več učiteljev, pa okrajna šolska oblast določi, kdo naj prevzame to nalogo. Ako ima učitelj vsled poduka na ponavljávnni šoli več kakor 30 ur v tednu podučevati, se mu posebej plača, kar ima več opraviti.

§. 4.

V ponavljávnno šolo morajo navadno hoditi vsi dečki in vse deklice, ki so izpuščeni iz vsakdanje (ljudske) šole, do izpolnjenega 14. leta starosti.

Gledé oprostjenja poduka v ponavljavni šoli veljajo dotične za ljudske šole dane določbe (§§. 19. in 20. dež. zak. od 29. aprila 1873.)

§. 5.

O sprejemu v ponavljavne šole, o izpustu iz teh šol in o strahovanji so veljavna dotična za javne ljudske šole dana pravila.

§. 6.

Ponavljavni poduk se daje trikrat v tednu naj manj po 2 uri, in sicer dvakrat za dečke in enkrat pa za deklice posebej, kerščanski nauk se v te ure ne uštevava.

Učne dneve in ure določa krajna šolska oblast.

§. 7.

O razdelitvi v razrede, o učnih načrtih in o preskušnjah imajo veljavnost določbe šolskega in učnega reda.

§. 8.

Mojemu ministru za uk in bogočastje ukazujem, to postavo zvršiti.

Franc Jožef I. r.

Stremayr I. r.

Kakšna naj bo ponavljalna, nadaljevalna šola?

Vprašanje samo na sebi kaže, da ima šola, katero tukaj mislimo, dvojno nalogo. 1. ponavlja šolske nauke in 2. napreduje v učenju. Da pa to vprašanje prav rešimo, pogledjmo kakšne so pa djanske naše kmečke šole. Šolska postava sicer veleva: „Otroci pri 6. letih se sprejemajo v šolo, in 12 let stari morejo iz šole stopiti“. Dobro! kje se pa ta postava na tanko spolnuje? Gotovo nikjer, na deželi je tudi to nemogoče! Po navadi so 6—7 let stari otroci še nevgodni za šolo; 11 let stari so pa kaj radi (!) za vsakdanjo šolo preveliki; zgodi se toraj, da mnogo otrok komaj po 3 leta v šolo hodi, in ker so po deželi večjidel le pol-dnevne šole, sme se reči: Večina otrok na deželi hodi brez ozira na šolske zamude prav za prav samo poldrugo leto v šolo.

Ozrimo se pa sedaj na smotre ali cilje, ktere bi vsakdanja šola pri toliko predmetih mogla doseči, in vsak, kdor hoče resnico govoriti, mora spoznati, da vsakdanja šola pri mnogo učencih tega ne more storiti. Da se otroci v vsakdanji šoli v tako kratki dobi nauče lepoglasno brati, čedno in pravilno pisati in spisovati, na pamet in s številkami rajtati in nekoliko peti, — to samo daje učitelju dela in skerbi čez glavo; če bo pa učitelj v vsakdanji šoli pri mnogih razdelkih in pri nerednem šolskem obiskovanju veliko govoril o zgodovini, zemljepisji in prirodoznanstvu, telovadbi in drugih takih predmetih, ne bode naučil otroke ne tega ne unega, in otroci še tega ne bodo znali, kar je v ljudski šoli najpotreb-